

Vergaderjaar 2013–2014

27 925

Bestrijding internationaal terrorisme

Nr. 504

BRIEF VAN DE MINISTERS VAN BUITENLANDSE ZAKEN EN VAN DEFENSIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 10 september 2014

Vooruitlopend op het debat met uw Kamer later vandaag (Handelingen II 2013/14, nr. 107, debat over de recente opmars van IS in Irak) gaan wij in deze brief in op de recente ontwikkelingen aangaande Irak en IS(IS). Het verzoek daartoe is gedaan tijdens het ordedebat van 2 september jl. en 9 september jl. (Handelingen II 2013/14, nrs. 103 en 106, Regeling van Werkzaamheden).

Recente ontwikkelingen

De inspanningen van de Verenigde Staten en andere bondgenoten hebben er toe geleid dat IS(IS) de afgelopen weken op verschillende plaatsen in Noord-Irak door Koerdische en Iraakse strijdkrachten is teruggedrongen. Zo werden de Mosul-dam en de belegerde plaats Amerli ontzet en werd IS(IS), met steun van soennitische strijders, teruggedrongen bij de Haditha-dam. Het lijkt erop dat de opmars van IS(IS) richting Erbil is gestuit.

Tegelijkertijd houden de zorgwekkende berichten aan dat IS(IS) zich op grote schaal schuldig maakt aan gruwelijkheden. De verontwaardiging in de internationale gemeenschap hierover is groot. Er is een breed gedeeld gevoel, zowel in het Westen als in de regio zelf, dat de opmars van IS(IS) onverwijd het hoofd moet worden geboden. Dit vergt een brede strategie, gericht op de snelle bestrijding van IS(IS) en de terugkeer van stabiliteit op de langere termijn. Het kabinet steunt daarom het initiatief van de Verenigde Staten om een brede internationale coalitie tegen IS(IS) in het leven te roepen.

Terwijl de internationale gemeenschap de gelederen lijkt te sluiten en zich beraadt op een gemeenschappelijke bestrijding van IS(IS), krijgt ook het politieke proces in Irak stap voor stap verder vorm. Het kabinet is ervan overtuigd dat de bestrijding van IS(IS) alleen kans van slagen heeft als er ook voortgang wordt geboekt op het politieke spoor. Het verwelkomt

daarom de totstandkoming van een nieuwe Iraakse regering onder leiding van Haider al-Abadi, waarin sjiieten, soennieten en Koerden zijn vertegenwoordigd.

Humanitair

De distributie- en coördinatieproblemen op het gebied van humanitaire hulp, die de VN aanvankelijk onderkende, worden langzaam maar zeker kleiner. De door Defensie ingevlogen Nederlandse humanitaire hulpgoederen zijn door OCHA overgedragen aan lokale organisaties voor distributie onder ontheemden; 70 procent in de regio Dohuk, waar zich de meeste ontheemden bevinden, en 30 procent in de regio Erbil.

NAVO-top

Tijdens de NAVO-top is uitgebreid gesproken over de situatie in Irak in het algemeen en de dreiging van IS(IS) in het bijzonder. Uit deze discussies bleek dat NAVO-bondgenoten slechts een beperkte rol voor de NAVO in Irak zien op het terrein van de capaciteitsontwikkeling van het Iraakse leger. Tevens kan de NAVO de rol van *clearing house* vervullen bij het coördineren van militaire steun door individuele bondgenoten. Nederland heeft aangegeven dat de NAVO ook een toegevoegde waarde kan hebben bij de samenwerking op het terrein van inlichtingen. Er zijn tijdens de Top geen concrete besluiten genomen over NAVO's betrokkenheid in Irak.

Internationale coalitie in de strijd tegen IS(IS)

Op 4 september jl. kondigden de Verenigde Staten een internationale coalitie in de strijd tegen IS(IS) aan. De landen die om praktische redenen als eerste door de Verenigde Staten zijn benaderd, zijn: Australië, Canada, Denemarken, Duitsland, Frankrijk, Italië, Polen, Turkije en het Verenigd Koninkrijk. Nederland is in gesprek met de Verenigde Staten en andere landen over de plannen van de coalitie. De Verenigde Staten verwelkomen de Nederlandse bereidheid deel uit te maken van de coalitie.

Meer zal ook duidelijk worden in de toespraak van President Obama later vandaag. Wel is nu al duidelijk dat de Verenigde Staten streven naar een brede coalitie waarin ook andere landen, inclusief uit de regio, participeren. Op basis van de gesprekken met bondgenoten en partners zal het kabinet bezien hoe Nederland een bijdrage kan leveren, waarbij alle opties bekeken zullen worden.

Levering en transport van materiaal aan de Koerdische Regionale Autoriteiten

Om tegemoet te komen aan de noden van de Koerdische Regionale Autoriteiten heeft Nederland 1.000 helmen en 1.000 kogelwerende vesten geleverd. De Koerdische Regionale Autoriteiten hebben deze goederen inmiddels in ontvangst genomen. Ook zal Nederland het transport verzorgen van wapens en munitie, die door verschillende (Oost-)Europese landen ter beschikking worden gesteld. Op verzoek van Duitsland is Nederland ook bereid het transport te verzorgen van Duitse wapens, munitie en ander materieel voor de Koerdische Regionale Autoriteiten.

Nederland levert op dit moment zelf geen wapens aan de Koerdische Regionale Autoriteiten, omdat Nederland geen wapens beschikbaar heeft die aan de Koerdische vraag voldoen.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
F.C.G.M. Timmermans

De Minister van Defensie,
J.A. Hennis-Plasschaert